

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 4, letnik XV.
oktober 2016

Vsebina

<i>Gregor Jevšček:</i>	<i>Nagovor.....</i>	3
<i>Tanja Murko:</i>	<i>Nepozabna mehiška folkloriada FS Tine Rožanc.</i>	5
<i>mag. Janja Ravnikar:</i>	<i>46. CIOFF® festival v italijanski Gorici.....</i>	8
<i>dr. Peter Suhadolc:</i>	<i>Sestanek Alpe Adria festivala v Gorici</i>	9
<i>Maša Kumperger:</i>	<i>Projekt »Izmenjava otroških folklornih skupin«.</i>	9
<i>Člani FS Dragatuš:</i>	<i>FS Dragatuš na festivalu v Nišu</i>	10
<i>dr. Bruno Ravnikar:</i>	<i>Registrirane udeležbe naših skupin na mednarodnih festivalih v letu 2016</i>	12
	<i>Napovedi ostalih prihajajočih dogodkov.....</i>	12
<i>foto: mag. J. Ravnikar:</i>	<i>Festival v Gorici 2016</i>	12

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
 Glavni trg 7
 p. p. 173
 4000 Kranj
 e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
 internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:

glavna urednica	mag. Janja Ravnikar
član	Janez Florjanc
član	Božidar Fabjan

Prispevke pošiljajte na: [janja.ravnikar\(at\)gmail.com](mailto:janja.ravnikar(at)gmail.com)

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Polhov Gradec. Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske XI, 32 diff.

Nagovor

Spoštovane članice, spoštovani člani ZLTSS! Pred vami je nova številka Biltena ZLTSS, ki prinaša informacije v zvezi z dogajanjem na naši zvezi in širše. V poletnem času se je odvijalo kar nekaj pomembnih in uveljavljenih festivalov v Sloveniji, naše skupine pa so uspešno nastopile na tujih festivalih. Ob tem gre čestitka vsem in vsakemu posebej! Posebej bi omenil Folklorno skupino ŽKUD Tine Rožanc, ki je zastopala Slovenijo na Folkloriadi 2016, ki je potekala med 26. 7. in 15. 8. 2016 v Zacatecasu v Mehiki.

V pričetku septembra smo imeli sestanek upravnega odbora zveze ZLTSS. Obveščam vas, da smo na njem izvolili gđc. Janjo Ravnikar za podpredsednico zveze, g. Zvoneta Gantarja za tajnika zveze ter dr. Bruna Ravnikarja za predsednika strokovnega sveta zveze. Čestitke vsem!

Predstavitveni obrazci:

Obveščam vas, da smo preko platforme GoogleForms pripravili obrazce za predstavitev skupin in festivalov. Na spletnem naslovu www.zltss.si pod rubriko 'člani ZLTSS' se nahajajo:

- Obrazec za predstavitev skupine v slovenskem jeziku;
- Obrazec za predstavitev skupine v angleškem jeziku;
- Obrazec za predstavitev festivala v slovenskem jeziku;
- Obrazec za predstavitev festivala v angleškem jeziku;
- Obrazec za predloge, komentarje in vprašanja UO ZLTSS.

Prosim vas, da izpolnite omenjene obrazce, saj bomo le tako pridobili ustrezne in poenotene predstavitve skupin ter festivalov. Namen obrazcev je izdelava predstavite skupin za povečanje števila gostovanj ter promocija slovenskih festivalov. Obrazce izpolnite kar se da popolno z vsemi podatki, pri opisu skupin se omejite na bistvo, tudi o tem, kaj skupina trenutno dela in kako deluje, ne pa le opisati zgodovine skupine. Vsaka skupina ali festival lahko izpolni le en obrazec. Čim prej boste izpolnili slovensko in angleško jezikovno različico, prej boste objavljeni na spletni strani. Ob tem ne pozabite poslati tudi 10 kvalitetnih fotografij. Fotografije v velikosti minimalno 1MB pošljite prosim na elektronski naslov cioffslovenia@gmail.com ali jih naložite na kateri servis za izmenjavo datotek (npr. Dropbox) ter posredujte povezavo.

Glede na to, da je bilo v preteklem času nekaj vprašanj članic, smo pripravili tudi Obrazec za predloge, komentarje in vprašanja. V kolikor imate kakšen predlog, komentar ali vprašanje, ki se veže na delovanje zveze ali na splošno kulture, ga bomo obravnavali na upravnem odboru in vam ustrezno odgovorili, v kolikor bo to v naši moči.

Računovodstvo zveze:

Na sestanku Upravnega odbora ZLTSS je prišlo do predloga, da se loči tajniška in računovodska funkcija, s čimer se popolnoma strinjam. Tudi za društva postaja računovodstvo vsakoletno bolj in bolj zahtevno, kar nas postavlja v nov položaj. Ker je potrebno zadevo vsaj polprofesionalizirati, pozivam člane: V kolikor ima kdo izmed vas računovodsko službo, vas naprošam, če bi lahko prevzeli računovodstvo zveze. Prosim, če se mi kdo javi ter ponudi svoje storitve sponzorsko ali za simbolično ceno, če ne, se bomo morali po vsej verjetnosti obrniti na profesionalno računovodsko službo, kar pa ni poceni.

Razpisi:

Še enkrat vas obveščam, da bodo v kratkem objavljeni razpisi:

- *Lokalnih akcijskih skupin v Sloveniji.* Na spletni strani Programa razvoja podeželja lahko najdete LAS, v katero spadate, saj so LAS opredeljene geografsko.
- *Ustvarjalna Evropa.* Gre za precej obširne projekte mednarodnega sodelovanja na področju kulture, vendar se še vedno lahko vključite kot partner. Več informacij najdete na spletni strani Centra Ustvarjalna Evropa v Sloveniji.
- *Programa Erasmus + Mladi v akciji.* Razpisi so objavljeni nekajkrat letno, namenjeni pa so mladim med 16 in 30 leti. Projekti so namenjeni mednarodnemu sodelovanju med mladimi. Razpise objavlja Zavod Movit, kamor se lahko prijavite tudi za udeležbo na informativne delavnice. So zelo priporočljive, projekti pa zelo prijetni za izvajanje.
- *Razpisi JSKD*-ja bodo predvidoma objavljeni v začetku leta 2017.

Obveščam vas tudi, da vse več razpisov, občin ter ostalih institucij pogojuje sodelovanje s tem, da ima društvo 'Status društva v javnem interesu na področju kulture', ki ga pridobite z izpolnjevanjem pogojev ter izpolnitvijo vloge, objavljene na spletni strani Ministrstva za kulturo. V kolikor tega statusa še nimate, vam svetujem, da si ga čim prej uredite.

Nesnovna kulturna dediščina:

Kot že veste, smo v letu 2007 tudi v Sloveniji ratificirali Unescovo konvencijo o varovanju nesnovne kulturne dediščine. Kolikor je meni znano, je v register vpisana le ena enota nesnovne kulturne dediščine, ki je vpisana na pobudo katere od naših članic. To so Vuzemski plesi in igre v Metliki, za kar je zaslužna MFS Ivan Navratil. V kolikor menite, da ste skrbnik oz. varuh nesnovne kulturne dediščine, ki je ustrezna za vpis v register, jo posredujte Slovenskemu etnografskemu muzeju, ki je koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine. Zavedajmo se namreč, da ste folklorne skupine izjemno pomemben dejavnik pri varovanju, raziskovanju, prezentaciji in interpretaciji kulturne dediščine Slovenije. Bodimo ponosni na to! Pokažimo to tudi z vpisom v register.

V kolikor imate kakšno vprašanje glede zapisanega v tem uvodu, sem vam na voljo. Pišete mi lahko na elektronski naslov cioffslovenia@gmail.com. S spoštovanjem!

Gregor Jevšček, predsednik ZLTSS

Nepozabna mehiška Folkloriada FS Tine Rožanc

Bili smo ena izmed petdesetih držav, zavedali smo se, da je bila naloga organizatorja težka, vedeli smo, da bo potrebna neizmerna mera potrpežljivosti, prilaganja in usklajevanja na vsakem koraku. Vedeli smo, da bomo skupaj preživeli kar tri tedne. Navsezadnje je bila izkušnja nepozabna. Tako za nas, plesalce, kot verjamemo tudi za organizatorje. Zares smo veseli, da smo se uspeli udeležiti Folkloriade, ki je upravičeno največji folklorni festival na svetu. Morda je bil čar letošnjega festivala v tem, da je potekal na latinsko ameriški celini, kjer je ljudska dediščina med ljudmi visoko cenjena.

Plesalci Folklorne skupine Tine Rožanc smo se letos, med 28. julijem in 15. avgustom mudili v Mehiki, kjer smo se udeležili omenjenega folklornega festivala: Folkloriade. Otvoritvena slovesnost in začetni del festivala sta potekala v mestu Zacatecas, kjer se je zbralo vseh petdeset držav udeleženk, skupaj še z dvajsetimi domačimi folklornimi skupinami. Po tednu in pol so bile posamezne države dodeljene v različne zvezne države po Mehiki, kjer so se udeležile različnih festivalov pod okriljem CIOFF®. Slovenija je bila dodeljena v zvezno državo Michoacan. Sprva smo bili nekoliko razočarani, saj smo bili še pred začetkom festivala dodeljeni v Guadalajaro, pa smo šele v Zacatecasu izvedeli za premestitev v Michoacan. Po preteku skoraj treh tednov pa je zaključek in ponovno snidenje držav udeleženk potekal v Mexico City-ju.

Folkloriada se je torej veličastno otvorila v Zacatecasu, kjer je bil vsak korak skrbno načrtovan. Pri tem je bilo neformalnih srečevanj, ki bi sprožile interakcije med državami, izjemno malo. Druženja in spoznavanja udeležencev drugih držav so prišla bolj v ospredje v drugem delu Folkloriade. Slovenija se je udeležila festivala v Michoacanu, kjer smo bili skupaj s Poljsko, Puerto Ricom in Hondurasom. Po otvoritvi smo tudi ob koncu pričakovali veličasten zaključek, vendar se ta v Mexico City-ju ni zgodil. Kvečjemu smo se od mehiške publike poslovili na odru v Xochimilcu, kamor smo bili zaradi odpovedi drugih skupin dodeljeni tik pred zdajci, čeprav je bilo na vseh plakatih in panojih, ki so viseli po mestu, napisano, da bomo nastopali v centru mesta Mexico City.

Da je Folkloriada festival svetovnega pomena, je jasno zaradi obsežnega števila udeležencev, ki je letos preseгло število dva tisoč. Mehiški CIOFF® je svojo nalogo opravil dokaj vzorno. Za vsako državo udeleženko je bil pripravljen program z vsemi obvezujočimi aktivnostmi. Priložnosti za promocijo držav in posameznih predstavitev ni manjkalo. Nastopi in promocije so se vrstili dan za dnem, a vedno na drugi lokaciji. Slovenci smo tako obiskali različna mesta v zveznih državah Zacatecas in Michoacan. Tekom celega festivala se je nemalokrat zgodilo, da so se v programu zgodile spremembe, ki jim ni bilo konca. Zaradi neorganiziranosti vodiča in prepozno posredovanih informacij se je nemalokrat zgodilo, da smo na nastope in druge obveznosti hiteli z veliko naglico, čeprav to ne bi bilo potrebno. Odločitev o nastopanju je tako dostikrat padla tik pred zdajci, kar je za skupino predstavljalo določen stres. Z

dobro komunikacijo in določeno mero potrpežljivosti se je na koncu vsaka stvar rešila ugodno. Tako za organizatorja kot tudi za nas.

Prepričali smo se, da je Mehika država, ki ljubi svojo tradicijo: svojo ljudsko glasbo, ljudske ples, svojo folkloro. Ne le, da so ponosni na svojo dediščino, temveč pokažejo zanimanje in navdušenje tudi za druge kulture: ples in običaje. Svojo neverjetno pozornost so največkrat izkazali z bučnimi aplavzi. Zanimanje za gostujoče države je bilo ogromno, sprejemi in mimohodi so bili obiskani z neverjetno visokim številom obiskovalcev. Informiranost skupin in predvsem varnost je bila prioriteta na vsakem koraku. Spremlstvo tako varnostnikov kot državne policije je bilo v Zacatecasu neizogibno. Večkratni problem so bili dvignjeni odri na prostem zaradi slabo zasnovane konstrukcije. Nemalokrat se je pripetilo, da oder poskočnih korakov slovenske polke na žalost ni prenesel.

Mehičani so dokazali, da so izjemna publika. Opravičeno. Večkrat smo se zaradi njihovega navdušenja, prijaznosti in vljudnosti tam počutili izredno sprejeto in domače. Da je folklor v Mehiki zares visoko cenjena in izjemno pomembna tudi na nacionalni ravni, priča dejstvo, da smo se udeleženci Folkloriade nemalokrat srečali s političnim vrhom, bodisi so to bila skupinska fotografiranja ali celo otvoritve kulturnih spomenikov. Pri tem je glavno pozornost medijev in mimoidočih požela prav skupina znanih političnih osebnosti.

Občutek pripadnosti svoji državi nas je spremljal na vsakem koraku. Bili smo ponosni Slovenci – v folklornem kostumu ali brez njega. Na odru smo z veseljem odplesali vsako skrbno pripravljeno koreografijo. Vedeli smo namreč, da nas publika skrbno spremlja. Ob koncu so nam izkazali neverjetno pozornost in prijaznost ter nas nagradili z bučnim aplavzom. Na pogostitvah so nas vedno toplo sprejeli. Vsepovsod smo se počutili dobrodošlo. Rekli so nam tudi, da je Mehika naš drugi dom, da se lahko vedno vrnemo. Počutili smo se zares posebne. Takšni občutki nas obdajajo še sedaj, ko smo se vrnili v domovino.

Tanja Murko

46. CIOFF® festival v italijanski Gorici

Med 25. in 28. avgustom 2016 je v italijanski Gorici potekal že 46. CIOFF® folklorni festival. Na festivalu so nastopale folklorne skupine iz Italije, Argentine, Severnega Cipra, Slovenije, Sardinije, Grčije, Martinique in Francije. Sicer se je nastopu argentinske skupine z njihovim izraznim plesom težko reklo folklor, so pa vsekakor navdušili Sardinci, predvsem s svojim značilnim petjem *tenores*. Martinique je prikazal všečen show program, dočim so domačini iz italijanske Gorice plesali na Avsenikovo Golico. Pač pa je že na petkov večer ob zadnji točki, ko si je človek rekel, da francoska skupina »Les Bethmalais« iz Saint-Gironsa ne more prikazati presežka, ta folklorna skupina iz osrčja Pierenejev navdušila. Njihova zelo zanimiva obučala – cikle z dolgimi, navzgor zavihanimi konicami in zvok starinske oboe sta bila pika na i, prav tako tudi njihova zanimiva oblačila. Slovenijo je zastopala Metliška folklorna skupina Ivan Navratil, saj je na spremljajočem mednarodnem 42. Kongresu ljudske tradicije v soboto avtorica tega prispevka predstavila Metliško obredje z njegovo zgodovino, Janez Weiss pa je predstavil zgodovino črnomaljskega Jurjevanja. Tako je tudi žirija lažje spremljala večerni sobotni spored Metličanov, ki so na odru prikazali metliško obredje, in jim podelila nagrado (Oskarja) za najbolj izvirno skupino. Slabo luč na nastop Metličanov je že v petek metalo ozvočenje, saj nekateri organizatorji festivalov po svetu težko sprejemajo, da so mnogi plesi spremljani tudi s petjem plesalcev. Tako so bili na petkovem nastopu tamburaši premočno ozvočeni in se žal skoraj ni slišalo petja plesalcev, kar je točko močno skazilo. Skupina je v soboto prikazala metliško obredje, kjer ni instrumentalne spremljave, tako da so bili mikrofoni, namenjeni glasbenikom, obrnjeni v smeri pevcev/plesalcev, kar je v primerjavi s petkovim večerom pomenilo znatno izboljšanje. V kolikor bi bilo ozvočenje primerno petju med plesom, bi imel nastop Metličanov v belih oblačilih še večji učinek. Poleg več tematskih Oskarjev je bila podeljena tudi nagrada na podlagi glasovanja občinstva za najbolj simpatično skupino, ki je zelo presenetila, saj je občinstvo izbralo Argentine, ki so imeli od vseh prisotnih skupin najmanj skupnega s folkloro.

mag. Janja Ravnikar

Sestanek Alpe Adria festivala v Gorici

Med trodnevnim folklornim festivalom v Gorici se je 27. avgusta popoldan v dvorani Palace Hotela odvijalo srečanje predstavnikov Festivala Alpe Adria. Prisotni so bili Laura Galbato, Beniamino Meloni in Marco Mingotti (vsi UFI), Michele Gasparetto (UFI in UGF), Bruno Ravnikar (CIOFF® Slovenija), Ante Cukrov (CIOFF® Hrvaška), Günther Lippitz (CIOFF® Avstrija). Vabljen opazovalca sva bila Janja Ravnikar in Peter Suhadolc. Srečanja se je v začetku udeležil tudi dolgoletni predsednik UFI in eden od ustanoviteljev festivala Alpe Adria, Maurizio Negro, vendar so ga italijanski predstavniki povabili, naj odide, saj da ne predstavlja več UFI in ker na srečanje ni bil povabljen.

Po daljšem razčiščevalnim pogovoru so udeleženci soglasno sprejeli:

- 1) Organizatorji Festivala Alpe Jadran so: CIOFF® Slovenija, CIOFF® Hrvaška, CIOFF® Avstrija in UFI za Italijo.
- 2) Naslednji festival leta 2017 bo na Hrvaškem (letos je žal odpadel) v 2. polovici maja ali v začetku junija. Verjetne lokacije so Pula ali Opatija. Leta 2018 bo festival v Italiji, po načelu dosedanje rotacije.
- 3) Organizator festivala ima možnost, da po svoji želji povabi na festival tudi skupine, ki ne spadajo v dogovorjeni teritorij Festivala Alpe Adria. Vsekakor pa mora biti festival organiziran na tem teritoriju.

dr. Peter Suhadolc

Projekt »Izmenjava otroških folklornih skupin«

Iskanje primerne otroškega festivala je zahtevno, saj ne sme biti predalet, primeren mora biti starosti in sposobnosti otrok, ki jih skupina ima, programske zahteve festivala se morajo skladati s programskimi zmoglostmi skupine. Na žalost se velikokrat zgodi, da festivali pošiljajo zelo skope podatke o zahtevah in primernosti festivala, zaradi česar se skupina težko odloči za sodelovanje na festivalu. Temu doprinese še vrsta papirjev, velika odgovornost, včasih znajo biti problem tudi starši.

Prav zato smo v Aktivu mladih prišli na idejo o izmenjavi otroških folklornih skupin kar v mejah Slovenije. Za otroke je to pravo doživetje, za vodje skupin pa manj stresno. Odzvale so se tri otroške skupine oz. otroške sekcije folklornih skupin, in sicer: FS Emona, FS Podkuca in FS Ivan Navratil. Ideja je bila, da se naredi vikend izmenjava, program se opravi po želji. Želeli smo le, da se v programu poleg nastopov najde čas tudi za druženje med skupinami. Po sestanku, ki smo ga izpeljali v marcu, smo se strinjali, da je za začetek vikend izmenjava prenaporna, zato smo se dogovorili, da vsaka skupina izvede enodnevni dogodek, na katerem bodo sodelovale vse skupine, ki so del projekta. Sponosom in z veseljem sporočamo, da se je prvi tak dogodek že odvil, in sicer v juniju, potekal pa je v okviru mednarodnega folklornega festivala Jurjevanje. Za dogodek se lahko zahvalimo festivalu in Metliški folklorni skupini Ivan Navratil, ki je bila prvi gostitelj tega projekta.

Maša Kumperger, Predsednica Aktiva mladih ZLTSS

FS Dragatuš na festivalu v Nišu

Od 16. do 20. julija je v Nišu v Srbiji potekal 9. Mednarodni študentski festival folklorne, na katerem so sodelovale skupine iz šestih držav: Bolgarije, Kostarike, Madžarske, Romunije, Srbije in Slovenije. Festival je poleg Niša potekal v različnih krajih v okolici: na bregu reke Nišave v centru mesta, v Beli Palanki, Vladičinem Hanu, Knjaževcu, zaključek festivala je bil v niški trdnjavi, kjer se je zbralo 2500 gledalcev. Dragatušci smo se predstavili z bogatim belokranjskim programom v različnih folklornih kostumih – tako v tipično "belih nošah" kot tudi v novih, temnih praznih kostumih, ki smo jih raziskali in izdelali v preteklih letih. Predstavniki skupine smo sodelovali na uradnih sprejemih na niški občini in univerzi ter gostovali na več lokalnih televizijah. Srečali smo se tudi s predstavniki slovenske skupnosti, ki živi v Nišu. Festival, ki poteka pod okriljem CIOFF®, je odlično organiziran. V kombinaciji s pregovorno srbsko gostoljubnostjo in res velikim številom obiskovalcev, ki spremlja vse nastope, ga toplo priporočamo slovenskim skupinam.

Člani FS Dragatuš

Registrirane udeležbe naših skupin na mednarodnih festivalih v letu 2016

Ivan Navratil	Vraca	Bolgarija	28. 4. – 1. 5.
Lancova vas	Skopje	Makedonija	17. 6. – 20. 6.
O. Župančič, Vinica	Banja Luka	BiH	1. 7. – 4. 7.
Študent Maribor	Drummondville	Kanada	7. 7. – 17. 7.
Tine Rožanc-vet.	Bitburg	Nemčija	8. 7. – 11. 7.
Sava	Alencon	Francija	9. 7. – 15. 7.
Dragatuš	Niš	Srbija	16. 7. – 20. 7.
Tine Rožanc	Zacatecas, Folkloriada	Mehika	30. 7. – 14. 8.

Ozara	Fribourg	Švica	16. 8. – 21. 8.
Emona*	Cieszyn	Poljska	20. 8. – 29. 8.

* ni poročila

dr. Bruno Ravnikar, predsednik Strokovnega sveta ZLTSS

Napoved ostalih prihajajočih dogodkov

AFS France Marolt 14. oktobra 2016 pripravlja ponovitev koncerta Inkognito v Lendavi.

FS Karavanke Tržič v petek, 18. 11. 2016 pripravlja koncert z naslovom »Kot gnezdo ptič, ljubim Tržič«, na katerem bodo predstavili izročilo Tržiča. Koncert bo ob 19. uri v Kulturnem centru Tržič.

FS Leščeček iz Veržej v sklopu praznovanja 10. obletnice delovanja prireja:

- 26. 11. 2016 ob 19. uri v Domu kulture Veržej 10. jubilejni večer folklorne z naslovom "Naših prvih deset" z gosti AFS France Marolt, Ljubljana;
- 10. 12. 2016 ob 19. uri v Domu kulture Ljutomer ponovitev koncerta z gosti AFS Študent, Maribor.

Tradicionalni, že 26. Večer s FS Dragatuš bo v soboto, 10. 12. 2016 ob 19. uri v Kulturnem domu Črnomelj.

Festival v Gorici 2016 (slovenska FS in obuvala francoske FS) (foto: J. Ravnikar)